

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การท้าวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอดในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด" ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน
2. วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การใช้สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและการประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของครูสังคมศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	14	35.00
	หญิง	26	65.00
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 20 ปี	-	-
	20 - 25 ปี	-	-
	25 - 30 ปี	2	5.00
	30 - 35 ปี	10	25.00
	35 - 40 ปี	12	30.00
	40 ปี ขึ้นไป	16	40.00
3	วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	2.50
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	38	95.00
	ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	1	2.50
	อื่น ๆ	-	-
4	สาขาวิชาที่จบการศึกษา		
	วิชาเอกการศึกษาพิเศษ	9	22.50
	วิชาเอกสังคมศึกษา	20	50.00
	วิชาเอกอื่น ๆ	11	27.50

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
5	การเข้ารับการอบรม		
	เคยผ่านการอบรมการศึกษาพิเศษ	9	22.50
	ไม่เคยผ่านการอบรมการศึกษาพิเศษ	31	77.50
6	ประสบการณ์การทำงานในการสอนนักเรียนตาบอด หรือนักเรียนตาบอด เรียนร่วม		
	น้อยกว่า 2 ปี	16	40.00
	2 - 4 ปี	11	27.50
	4 - 7 ปี	6	15.00
	มากกว่า 7 ปี	7	17.50
7	ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานหรือการสอน		
	ครูสังคมศึกษา โรงเรียนสอนคนตาบอด	3	7.50
	ครูสังคมศึกษา โรงเรียนในโครงการ เรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด	31	77.50
	ครูการศึกษาพิเศษ โรงเรียนในโครงการ เรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด	6	15.00
8	เหตุผลที่ได้รับมอบหมายให้สอนนักเรียนตาบอด		
	ตรงกับวุฒิทางการศึกษา	7	17.50
	ตรงกับชั้นที่สอน	32	80.00
	สมัครใจที่จะสอนเอง	1	2.50

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชายคิดเป็น ร้อยละ 65.00 และ 35.00 ตามลำดับ มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.00 สาขาที่จบการศึกษามากที่สุด คือ วิชาเอกสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.00

ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 77.50 ไม่เคยผ่านการอบรมการศึกษา พิเศษ ร้อยละ 40.00 มีประสบการณ์การทำงานในการสอนนักเรียนคาบอดหรือนักเรียนคาบอดเรียนร่วมเป็นเวลาน้อยกว่า 2 ปี ส่วนตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานหรือการสอน ที่มากที่สุด คือ เป็นครูสังคมศึกษาจริงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนคาบอด คิดเป็นร้อยละ 77.50 และ เหตุผลที่ได้รับมอบหมายในการสอนนักเรียนคาบอดมากที่สุด คือ ตรงกับชั้นที่สอน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	39	55.71
	หญิง	31	44.29
2	กำลังศึกษาระดับชั้น		
	มัธยมศึกษาปีที่ 1	18	25.71
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	23	32.86
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	20	28.57
	มัธยมศึกษาปีที่ 4	1	1.43
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	6	8.57
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	2	2.86
3	อายุ		
	12 ปี	1	1.43
	13 ปี	3	4.29
	14 ปี	6	8.57
	15 ปี	3	4.29
	16 ปี	12	17.14
	17 ปี	14	20.00
	18 ปี	15	21.42
	19 ปี	10	14.29
	20 ปี	6	8.57
	มากกว่า 20 ปี	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนส่วนมาก คือร้อยละ 55.71 เป็นชาย กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.86 และมีอายุ 18 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.42

ตอนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการของโรงเรียน
ด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา

ข้อความ	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1. จัดหาหลักสูตรและ เอกสารประกอบการใช้ หลักสูตรฉบับปี พ.ศ.2527 สำหรับนักเรียน ตามอกให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า	1.73	0.72	น้อย
2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่ออธิบายให้ครู เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรฉบับ ปรับปรุง (พ.ศ.2527)สำหรับนักเรียน ตามอก	1.58	0.59	น้อย
3. จัดหาคู่มือครูไว้ให้ครูผู้สอนทุกรายวิชา ก่อนเปิดภาคเรียน	2.25	1.08	น้อย
4. เชิญวิทยากรมาบรรยาย ชี้แจงและแนะนำ ครู เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนให้ เหมาะสมกับนักเรียนตามอก	1.63	0.70	น้อย
5. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม สังมนา เกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบหลักสูตร ที่ปรับปรุง(พ.ศ.2527)สำหรับนักเรียน ตามอก	1.63	0.67	น้อย
6. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมหรือการ ประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน	2.20	1.07	น้อย
รวม	1.84	0.81	น้อย

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูสังคมศึกษามีการรับรู้ว่า โรงเรียนจัดบริการ
ด้านหลักสูตรน้อย ทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดบริการของโรงเรียน
ด้านหนังสือเรียน ความการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอด

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. จัดหาหนังสือประเภทแบบเรียน เฉพาะรายวิชาสำหรับนักเรียน ทุกคนไว้สำหรับให้นักเรียน	1.85	0.95	น้อย	1.63	0.75	น้อย
2. จัดหาหนังสือแบบเรียนวิชาสังคม ศึกษา ที่พิมพ์เป็นตัวอักษรเบรลล์ แล้วให้นักเรียนได้ศึกษา	1.68	0.86	น้อย	1.97	0.87	น้อย
3. จัดหาหนังสือแบบเรียนสำหรับวิชา เลือก ตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด ให้โรงเรียนใช้	1.88	0.88	น้อย	1.46	0.72	น้อยที่สุด
4. จัดหาหนังสือประเภทหนังสืออ่าน นอกเวลา หรือหนังสืออ่าน ประกอบ	1.98	0.95	น้อย	1.69	0.88	น้อย
5. จัดหาแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ ต่าง ๆ ที่พิมพ์เป็นอักษรเบรลล์ แล้วให้นักเรียนได้ศึกษา	1.75	0.90	น้อย	1.56	0.83	น้อย
รวม	1.83	0.91	น้อย	1.66	0.81	น้อย

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า โรงเรียนจัดบริการด้านหนังสือเรียน
ทั้งโดยส่วนรวมและในรายชื่อน้อย

ส่วนนักเรียนรับรู้ว่า โรงเรียนจัดบริการด้านหนังสือเรียนน้อยทั้งโดยส่วนรวมและรายชื่อ
และข้อที่ระบุว่า จัดหาหนังสือแบบเรียนสำหรับวิชาเลือกตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดให้โรงเรียนใช้นั้น
โรงเรียนจัดน้อยที่สุด

ตารางที่ 6 คำมีข้อมลเลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของหนังสือเรียน
ที่พิมพ์เป็นเบรลล์ที่โรงเรียนจัดหาไว้ให้นักเรียนใช้ ความการรับรู้ของครูสังคมศึกษา
และนักเรียนตาบอด

	ข้อความ		ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย		
1. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ น่าอ่าน หรือเล็กเกินไป	1.73	0.78	น้อย	2.16	1.09	น้อย		
2. บทมีความแข็งแรง ทนทาน	1.85	0.95	น้อย	2.44	1.04	น้อย		
3. กระดาษที่ใช้พิมพ์มีคุณภาพดี ทนทาน	2.00	1.09	น้อย	3.23	0.99	มาก		
4. ตัวอักษรจุดบนพิมพ์ชัดเจนเหมาะ ที่นักเรียนตาบอดจะสัมผัสได้	2.03	1.14	น้อย	3.06	0.85	มาก		
5. ตัวสะกดถูกต้อง	2.03	1.07	น้อย	3.03	0.85	มาก		
6. มีภาพประกอบหรือการบรรยาย ภาพที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง	1.75	0.81	น้อย	1.93	0.82	น้อย		
7. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ถูกต้อง	1.93	0.94	น้อย	2.96	0.97	มาก		
8. การเว้นวรรคตอนเหมาะสม	1.90	0.96	น้อย	3.06	0.97	มาก		
รวม	1.90	0.97	น้อย	2.73	0.95	มาก		

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูสังคมศึกษา รับรู้ว่าโรงเรียนจัดหาหนังสือเรียนที่พิมพ์
เป็นเบรลล์ที่มีความเหมาะสมไว้ให้นักเรียนใช้ น้อย ทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

ส่วนนักเรียนรับรู้ว่า โดยส่วนรวมโรงเรียนจัดหาหนังสือเรียนที่พิมพ์เป็นเบรลล์ที่มีความ
เหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนรับรู้ว่าโรงเรียนจัดหาที่น้อยได้แก่
หนังสือเรียนที่พิมพ์เป็นเบรลล์ที่มีความแข็งแรงทนทาน ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ น่าอ่านหรือเล็กเกินไป
และมีภาพประกอบหรือการบรรยายภาพที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีสอนแบบต่าง ๆ
ซึ่งครูสังคมศึกษานำมาใช้ในการสอนสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา
และนักเรียนตาบอด

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. วิธีบรรยาย โดยครูอธิบายแล้ว สรุปประเด็นสำคัญให้นักเรียนฟัง	3.43	0.64	มาก	3.53	0.65	มาก
2. วิธีอภิปราย โดยครูมอบหมายงาน ให้นักเรียนเป็นกลุ่ม แล้วนำมา อภิปรายหน้าชั้น	2.95	0.71	มาก	2.00	0.92	น้อย
3. การใช้นาฏการ โดยใช้เกมและ เพลงประกอบการสอน	1.90	0.59	น้อย	1.24	0.49	น้อยที่สุด
4. การสอนแบบอนุমানวิธี คืออธิบาย หลักเกณฑ์ก่อนแล้วยกตัวอย่าง ประกอบ	3.03	0.66	มาก	3.23	0.73	มาก
5. การสอนแบบอนุमानวิธี คือ ยกตัวอย่างให้ดูแล้วให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นและสรุป	2.85	0.66	มาก	2.24	1.01	น้อย
6. การสอนโดยใช้ศูนย์การเรียน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ย่อย แต่ละกลุ่มจะศึกษาเนื้อหา และทำกิจกรรมตามคำสั่งในแต่ละ ศูนย์หมุนเวียนจนครบทุกศูนย์	2.25	0.90	น้อย	1.64	0.93	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
7. วิธีการศึกษาค้นคว้า โดยครูมอบหมายงานให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม แล้วนำมาเสนองานชั้นเรียน	2.98	0.77	มาก	1.90	1.00	น้อย
8. วิธีการสาธิต โดยเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติร่วมกันและครูสรุปให้ฟัง	2.60	0.78	มาก	1.74	0.85	น้อย
9. วิธีการแก้ปัญหโดยครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดปัญหาจากเรื่องที่เรียนแล้วให้นักเรียนพิจารณาหาวิธีการแก้ปัญหที่เหมาะสมที่สุด	2.68	0.80	มาก	2.00	0.83	น้อย
10. วิธีสอนเป็นรายบุคคล	2.00	0.82	น้อย	1.24	0.52	น้อยที่สุด
11. วิธีสอนแบบการใช้สถานการณ์จำลอง	2.08	0.69	น้อย	1.86	0.87	น้อย
รวม	2.61	0.73	มาก	2.06	0.80	น้อย

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่าคุณครูใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิธีการสอนที่ครูสังคมศึกษาใช้น้อยได้แก่ การใช้นาฏการ วิชาใช้เกมและเพลงประกอบการสอน การสอนโดยให้ศูนย์การเรียนรู้ วิธีสอนเป็นรายบุคคลและวิธีสอนแบบการให้สถานการณ์จำลอง

ส่วนนักเรียนรับรู้ว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อน้อย ยกเว้นข้อที่ระบุว่า วิธีบรรยายโดยครูอธิบายแล้วสรุปประเด็นสำคัญให้นักเรียนฟัง และการสอนแบบอนุมาณวิธี คืออธิบายหลักเกณฑ์ก่อนแล้วยกตัวอย่างประกอบ ที่นักเรียนรับรู้ว่าครูใช้มาก และการใช้นาฏการ วิชาใช้เกมและเพลงประกอบการสอนที่ครูใช้น้อยที่สุด

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการเรียนการสอน
 ความการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนคาบออก

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. มีการวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกับ นักเรียน	2.50	0.78	น้อย	1.90	0.97	น้อย
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนคาบออกได้ ร่วมกิจกรรมเหมือนนักเรียนปกติ	3.13	0.61	มาก	2.41	1.20	น้อย
3. มีการสอนซ่อมเพื่ออธิบายเนื้อหา ให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น	2.70	0.69	มาก	2.07	0.95	น้อย
4. มีการสอนเสริมสำหรับนักเรียน ที่มีความสนใจเรื่อง เฉพาะ เป็นกรณีพิเศษ	2.65	0.74	มาก	1.70	0.89	น้อย
5. ครูสามารถสอนสังคมศึกษาให้ สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ	2.93	0.73	มาก	2.89	0.86	มาก
6. ครูผู้สอนค้นคว้าหาวิธีการสอน ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.03	0.77	มาก	2.54	0.97	น้อย
รวม	2.82	0.72	มาก	2.25	0.97	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่า ครูสังคมศึกษา รับรู้ว่ามีจัดการเรียนการสอนมากทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ระบุว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน ที่ครูสังคมศึกษา รับรู้ว่าเป็นคติน้อย

ส่วนนักเรียน รับรู้ว่ามีจัดการเรียนสอนน้อยทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ระบุว่า ครูสามารถสอนสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ที่นักเรียนรับรู้ว่ามีการจัดมาก

ตารางที่ 9 คำมีขั้วมีเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเภทการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตามออก

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. กิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง เช่น ฟังรายงานข่าว ฟังการอภิปราย บรรยาย ปาฐกถา ใ้ตัวที่	3.05	0.75	มาก	2.00	1.04	น้อย
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด เช่น พูดหน้าชั้น รายงานหน้าชั้น อภิปรายหน้าชั้น	2.98	0.73	มาก	1.90	0.89	น้อย
3. กิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น จัดมุมหนังสือ เบลล์ค้นคว้า ห้องสมุดที่มีหนังสือ เบลล์	1.50	0.78	น้อยที่สุด	1.53	0.86	น้อยที่สุด
4. กิจกรรมเกี่ยวกับการเขียน เช่น เขียนข่าว บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายถึงเพื่อนต่างโรงเรียน- เรียน ประกาศเรียงความ	2.23	0.70	น้อย	1.63	0.94	น้อย
รวม	2.44	0.74	น้อย	1.77	0.93	น้อย

จากตารางที่ 9 แสดงว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่ามีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง เช่น ฟังรายงานข่าว ฟังการอภิปราย บรรยาย ปาฐกถา ใ้ตัวที่ และกิจกรรมเกี่ยวกับการพูด เช่น พูดหน้าชั้น รายงานหน้าชั้น อภิปรายหน้าชั้น มีการจัดมาก และกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น จัดมุมหนังสือ เบลล์ค้นคว้าห้องสมุดที่มีหนังสือ เบลล์ มีการจัดน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนรับรู้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งครูได้จัดขึ้นทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อน้อยทุกข้อ และครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านน้อยที่สุด

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอด

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา และอื่น ๆ	3.28	0.82	มาก	2.64	1.02	มาก
2. ส่งเสริมให้นักเรียนตาบอดร่วมกิจกรรมกับนักเรียนปกติหรือกับสถานศึกษาอื่น ๆ เช่น แข่งขันตอบปัญหา ว่ายน้ำ ฯลฯ	2.60	0.84	มาก	1.81	1.03	น้อย
3. พานักเรียนไปทัศนศึกษาออกสถานที่	1.98	0.77	น้อย	1.36	0.61	น้อยที่สุด
4. จัดฉายภาพยนตร์ วีซีดี สไลด์ ฟังวิทยุ ฯลฯ	2.88	0.91	มาก	1.79	1.09	น้อย
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม เช่น พิธีหล่อเทียนงานเข้าพรรษา วันแม่ ฯลฯ	3.08	0.83	มาก	1.97	1.06	น้อย
6. จัดรายการตอบปัญหาทางสังคมศึกษา	2.95	0.93	มาก	1.63	0.82	น้อย
7. จัดตั้งกิจกรรมชุมนุม เช่น ชุมนุมสังคมศึกษา ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ	3.03	0.99	มาก	1.64	1.13	น้อย
8. เชิญวิทยากรมาบรรยาย	2.53	0.78	น้อย	1.40	0.73	น้อยที่สุด
9. ประกวดผลงานวิชาการ	2.38	0.84	น้อย	1.54	0.81	น้อยที่สุด
10. ใบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในชุมชน	1.93	0.80	น้อย	1.23	0.64	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
11. ส่งเสริมอาชีพ เช่น การเลี้ยง สัตว์ การฝีมือ ช่างไม้ คนตรี ฯลฯ	2.15	0.86	น้อย	2.30	0.86	น้อย
12. พานักเรียนไปฟังปาฐกถา การ ประชุมและการอภิปรายที่สำคัญ เช่น การประชุมรัฐสภา ฯลฯ	1.73	0.73	น้อย	1.61	0.77	น้อย
13. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ แสดงเหตุการณ์สำคัญ ๆ ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ๆ สถานที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ	2.95	1.01	มาก	2.21	1.09	น้อย
14. จัดนิทรรศการตามวันและ เหตุการณ์สำคัญ ๆ	3.23	0.80	มาก	2.44	1.10	น้อย
15. จัดการแสดงสมมุติหรือเลียนแบบ เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ หรือ เหตุการณ์ปัจจุบัน	2.33	0.94	น้อย	1.44	0.77	น้อยที่สุด
16. จัดรายการแสดงทางวิทยุและ โทรทัศน์	1.53	0.60	น้อยที่สุด	1.17	0.48	น้อยที่สุด
17. ร่วมกิจกรรมกับสถาบันหรือ องค์การอื่น ๆ	2.08	0.89	น้อย	1.74	0.91	น้อย
รวม	2.26	0.75	น้อย	1.60	0.79	น้อย

จากตารางที่ 10 แสดงว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากในข้อต่อไปนี้ คือ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ จัดนิทรรศการตามวันและเหตุการณ์สำคัญ ๗ จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม จัดตั้งกิจกรรมชุมนุม จัดทำป้ายประกาศป้ายนิเทศแสดง เหตุการณ์สำคัญ ๗ ภาพข่าว ภาพบุคคลสำคัญ ๗ สถานที่สำคัญ ๗ ต่าง ๗ จัดรายการคอนเสิร์ตทางสังคมศึกษา จัดฉายภาพยนตร์ วีดีโอ สไลด์ ฟังวิทยุ และส่งเสริมให้นักเรียนคาบอกร่วมกิจกรรมกับนักเรียนปกติหรือกับสถานศึกษาอื่น ๗ นอกนั้นมีการจัดน้อย

ส่วนนักเรียน รับรู้ว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งโดยส่วนรวมและรายชื่อน้อยทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ระบุว่า ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา และอื่น ๆ เพียงข้อเดียวที่นักเรียนรับรู้ว่ามีการจัดมาก

ตารางที่ 11 คำมีข้อมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประเภทของสื่อการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษาที่ครูใช้สอนสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและ
นักเรียนตาบอด

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. บัตรคำและแถบประโยคที่พิมพ์ เป็นตัวอักษร เบรลล์	1.48	0.72	น้อยที่สุด	1.19	0.49	น้อยที่สุด
2. แผนภูมิที่พิมพ์เป็นตัวอักษร เบรลล์ หรือภาพนูนที่น่าสนใจเกี่ยวกับ บทเรียน (แผนที่ภาพนูน แผนภูมิ ภาพนูนต่าง ๆ ฯลฯ)	1.65	0.89	น้อย	1.53	0.72	น้อยที่สุด
3. ของจริง (เข็มทิศ นาฬิกา ฯลฯ)	2.20	0.97	น้อย	1.40	0.69	น้อยที่สุด
4. ของจำลอง (ลูกโลกแบบนูน หุ่นจำลอง ฯลฯ)	2.48	1.04	น้อย	1.77	0.85	น้อย
5. หนังสืออ่านประกอบที่พิมพ์เป็น ตัวอักษร เบรลล์	1.53	0.93	น้อยที่สุด	1.77	0.95	น้อย
6. แผ่นป้ายนิเทศ แผ่นป้ายสาธิต	2.08	0.99	น้อย	1.39	0.67	น้อยที่สุด
7. เทปบันทึกเสียง	2.45	0.99	น้อย	1.54	0.88	น้อยที่สุด
8. ภาพยนตร์	1.85	0.95	น้อย	1.06	0.68	น้อยที่สุด
9. สไลด์	2.28	0.96	น้อย	1.67	1.09	น้อย
10. วีดีโอเทป	2.38	1.05	น้อย	1.54	0.91	น้อยที่สุด
11. หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร	2.53	1.01	น้อย	1.87	1.10	น้อย
12. รายการโทรทัศน์ วิทยุ เช่น สนทนาปัญหาบ้านเมือง ทิวทัศน์ ฯลฯ	2.33	0.97	น้อย	1.73	1.01	น้อย
รวม	2.10	0.96	น้อย	1.54	0.84	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 11 แสดงว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายชื่อ ครูสังคมศึกษา
 ระบุว่า ใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาประเภทต่าง ๆ น้อย และเมื่อพิจารณาเป็น
 รายชื่อพบว่า ประเภทของสื่อการเรียนการสอนที่ครูสังคมศึกษาใช้น้อยที่สุด ได้แก่ หนังสืออ่าน-
 ประกอบตลอดจนบัตรคำและแถบประโยคที่พิมพ์เป็นตัวอักษรเบรลล์

ส่วนนักเรียน ระบุว่า ครูใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ โดยส่วนรวมน้อยที่สุด
 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ครูสังคมศึกษาใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่อไปนี้ น้อย คือ
 หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ของจำลอง (ลูกโลกแบบหมุน หุ่นจำลอง ฯลฯ) รายการโทรทัศน์
 วิทยุ เช่น สนทนาปัญหาบ้านเมือง ทีวีวาที ฯลฯ สไลด์ และหนังสืออ่านประกอบที่พิมพ์เป็นตัวอักษร-
 เบรลล์

ตารางที่ 12 คำมัยนิยมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนคาบออก

	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	เลือกใช้สื่อตรงกับวัยและประ- สพการณ์ของนักเรียน	2.55	0.96	น้อย	2.91	0.94	มาก
2.	เลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับสภาพ ความพิการของนักเรียน	2.40	0.90	น้อย	2.60	1.12	มาก
3.	เลือกใช้สื่อได้ตรงกับเนื้อหา วิชาที่สอน	2.80	1.02	มาก	3.10	0.89	มาก
4.	เลือกใช้สื่อได้ตรงกับกิจกรรม การเรียนการสอน	2.75	1.03	มาก	2.84	0.88	มาก
5.	มีความรู้ในด้านการผลิตสื่อ สำหรับนักเรียนคาบออก	1.73	0.88	น้อย	2.06	0.95	น้อย
6.	เลือกใช้สื่อในรูปแบบของสื่อประสม แบบต่าง ๆ เช่น ชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป	1.93	0.92	น้อย	2.07	0.92	น้อย
	รวม	2.36	0.95	น้อย	2.59	0.95	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า วิธีการใช้สื่อการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิธีการใช้สื่อ
การเรียนการสอนที่ครูสังคมศึกษาใช้มาก คือ การเลือกใช้สื่อได้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอนและ
การเลือกใช้สื่อได้ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนนักเรียน รับรู้ว่า วิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโดยส่วนรวมมีการปฏิบัติมาก
ยกเว้น ข้อที่ระบุว่า เลือกใช้สื่อในรูปแบบของสื่อประสมแบบต่าง ๆ และครูมีความรู้ในด้านการ
ผลิตสื่อสำหรับนักเรียนคาบออกที่นักเรียนรับรู้ว่ามีการปฏิบัติน้อย

ตารางที่ 13 คำขวัญเลิศคิดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิธีการวัดและการประเมินผล
การเรียนรู้ ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอด

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า	3.03	0.73	มาก	2.37	1.02	น้อย
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด	3.05	0.71	มาก	2.29	1.19	น้อย
3. ทดสอบย่อยเป็นระยะ ๆ	3.10	0.55	มาก	3.50	0.74	มาก
4. ทดสอบกลางภาค ปลายภาค	3.48	0.60	มาก	3.79	0.54	มากที่สุด
5. ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น	3.05	0.78	มาก	2.50	1.07	น้อย
6. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน	2.93	0.80	มาก	3.00	0.96	มาก
7. ให้นักเรียนเขียนรายงานด้วยภาษาเบรลล์	1.78	0.95	น้อย	1.83	1.08	น้อย
8. ตรวจงานที่มอบหมาย	3.08	0.76	มาก	2.89	1.12	มาก
9. สังเกตให้นักเรียนเป็นรายบุคคล	2.33	0.89	น้อย	1.56	0.86	น้อย
10. การประเมินผลอิงเกณฑ์ คือ ใช้คะแนนเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน	3.23	0.80	มาก	3.41	0.92	มาก
11. การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม คือ การประเมินโดยอาศัยกลุ่มเป็นเกณฑ์ เปรียบลากับคะแนนความสามารถจากที่หนึ่งถึงที่สุดท้าย	2.30	0.96	น้อย	2.06	1.09	น้อย
รวม	2.85	0.78	มาก	2.65	0.96	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม พบว่า ทั้งครูสังคมศึกษาและนักเรียนมีการรับรู้สอดคล้องกันว่า ครูสังคมศึกษาใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนแบบต่าง ๆ มาก แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่าจะใช้วิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนน้อยเพียง 3 ข้อ คือ ข้อที่ระบุว่า การสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคล การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม และให้นักเรียนเขียนรายงานด้วยภาษาเบรลล์

ส่วนนักเรียน รับรู้ว่าจะใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนมากในข้อต่อไปนี้ คือ ทดสอบย่อยเป็นระยะ ๆ การประเมินผลอิงเกณฑ์ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียน และตรวจงานที่มอบหมาย และใช้วิธีการทดสอบกลางภาคกับปลายภาคมากที่สุด

ตารางที่ 14 คำขวัญเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการปฏิบัติกิจกรรมของครู
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและ
นักเรียนตาบอด

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา			นักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลตนเองและ เพื่อนร่วมชั้น	2.58	0.87	มาก	2.21	1.05	น้อย
2. วัดผลและประเมินผลทุกครั้ง ที่สอนจบแต่ละเรื่อง	2.73	0.91	มาก	3.11	0.96	มาก
3. นำผลจากการประเมินมาปรับปรุง การเรียนการสอน	3.05	0.64	มาก	2.70	0.87	มาก
4. ปรับระยะเวลาที่ใช้ในการวัดผล ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ ของนักเรียน	2.68	0.83	มาก	2.83	0.96	มาก
5. แจ้งผลการประเมินให้นักเรียน แต่ละคนทราบทุกครั้ง	3.25	0.67	มาก	3.53	0.77	มาก
6. นำผลการประเมินไปใช้เป็นแนว ทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	2.90	0.78	มาก	1.94	0.95	น้อย
รวม	2.87	0.78	มาก	2.72	0.93	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ครูสังคมศึกษารับรู้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมของครูด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ทั้งโดยส่วนรวมและรายชื่อยังมีการปฏิบัติมาก

ส่วนนักเรียนรับรู้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมของครูด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติมาก แต่เมื่อพิจารณารายชื่อยังปรากฏว่ามีการปฏิบัติน้อยในข้อที่ระบุว่า เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเองและเพื่อนร่วมชั้น และนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
ในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด ซึ่ง
ครูสังคมศึกษา จำนวน 23 คน และนักเรียน จำนวน 65 คน ได้ตอบแบบสอบถามแบบ
ปลายเปิด ผู้วิจัยได้สรุปและนำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้

แบบสอบถามปลายเปิดของครูสังคมศึกษา

คำถามการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน

ปัญหา

1. หนังสือเรียนที่พิมพ์เป็นเบรลล์มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
(จำนวน 21 คน)
2. เนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไป (จำนวน 15 คน)
3. ครูผู้สอนในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมมาไม่ได้รับค่าจ้างหรืออบรม
เกี่ยวกับหลักสูตรที่ปรับปรุงสำหรับคนตาบอด (จำนวน 13 คน)
4. โรงเรียนไม่มีหนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านนอกเวลา
(จำนวน 11 คน)
5. หนังสือมีหลายสำนักพิมพ์ ครูจึงผลิตหนังสือที่พิมพ์เป็นเบรลล์ไม่ทัน
เนื้อหาหนังสือไม่ตรงกัน (จำนวน 7 คน)
6. หนังสือเรียนยังขาดภาพประกอบหรือการบรรยายภาพที่เหมาะสม
(จำนวน 6 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดหาหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านนอกเวลา
ที่พิมพ์เป็นเบรลล์ไว้บริการนักเรียนตาบอดให้เพียงพอ (จำนวน 18 คน)
2. ควรมีการประชุมหรืออบรมครูผู้สอนนักเรียนตาบอด ในโรงเรียน
โครงการเรียนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงสำหรับคนตาบอด (จำนวน 13 คน)
3. ควรปรับปรุงหนังสือเรียน โดยเพิ่มเติมภาพประกอบหรือการบรรยายภาพ
ที่เหมาะสมและเนื้อหาให้น้อยลงให้เหมาะสมกับเวลา (จำนวน 11 คน)
4. ทั้งครูโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วม
ควร่วมกันกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับนักเรียนตาบอด (จำนวน 3 คน)

ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหา

1. เวลาเรียนมีเพียงพอ ทำให้นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน (จำนวน 15 คน)
2. ครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนนักเรียนตาบอด (จำนวน 11 คน)
3. เนื่องจากนักเรียนมีปัญหาทางการมองเห็น จึงทำให้ไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับนักเรียนปกติได้เท่าที่ควร (จำนวน 7 คน)
4. ครูไม่ค่อยได้สอนซ่อมเสริม (จำนวน 3 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรอบรมครูที่สอนนักเรียนตาบอดในโรงเรียนโครงการเรียนร่วม (จำนวน 11 คน)
2. ครูควรให้ความช่วยเหลือนักเรียนตาบอดเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนปกติมากขึ้น (จำนวน 5 คน)
3. ควรมีการสอนซ่อมเสริม (จำนวน 3 คน)

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปัญหา

1. กิจกรรมบางอย่างนักเรียนตาบอดทำไม่ได้เพราะมองไม่เห็น (จำนวน 15 คน)
2. เวลาเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย (จำนวน 10 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้เหมาะสมกับนักเรียนตาบอดเข้าร่วมกิจกรรมได้ (จำนวน 6 คน)
2. ควรจัดเวลาให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น (จำนวน 4 คน)

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

ปัญหา

1. ครูผู้สอนไม่ค่อยมีสื่อการสอนสำหรับนักเรียนคาบอด (จำนวน 18 คน)
2. ครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมมีความรู้เพียงพอที่จะผลิตสื่อการสอนให้นักเรียนคาบอด (จำนวน 16 คน)
3. อุปกรณ์โดยเฉพาะแผนที่ยูนิตี้มิ่งเพียงพอ (จำนวน 9 คน)
4. การผลิตสื่อสำหรับนักเรียนคาบอดค่อนข้างยากและใช้เวลามาก ตลอดจนงบประมาณที่มีน้อย สื่อที่ผลิตได้เข้ากับเด็ก เป็นรายบุคคลทำให้เสียเวลา (จำนวน 6 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อให้แก่ครูผู้สอนนักเรียนคาบอด (จำนวน 16 คน)
2. ควรปรับปรุงสื่อการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียน (จำนวน 13 คน)
3. ควรจัดสรรงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผลิตสื่อคอยช่วยเหลือร่วมมือในการจัดทำสื่อร่วมกับครูผู้สอน (จำนวน 10 คน)

ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

ปัญหา

1. โรงเรียนในโครงการเรียนร่วม ไม่มีข้อสอบที่พิมพ์เป็นเบรลล์ให้นักเรียนสอบต้องอ่านาให้ฟัง ทำให้นักเรียนขาดสมาธิในการสอบ (จำนวน 6 คน)
2. การวัดผลที่เกี่ยวกับรูปภาพทำได้ลำบาก โดยเฉพาะวิชาแผนที่ (จำนวน 4 คน)
3. การทดสอบแบบอัตนัยทำได้ยาก ครูอ่านอักษรเบรลล์ได้ช้า (จำนวน 3 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับปรุงลักษณะข้อสอบให้เหมาะสมกับนักเรียนคาบอดโดยเฉพาะ (จำนวน 4 คน)

2. ควบคุมการวัดและการประเมินผลนักเรียนคาบออก
(จำนวน 2 คน)

แบบสอบถามปลายเปิดของนักเรียนคาบออก

ด้านการใช้หนังสือเรียน

ปัญหา

1. หนังสือที่พิมพ์เป็นอักษรเบรลล์มีไม่เพียงพอ (จำนวน 54 คน)
2. หนังสือที่มีอยู่ไม่ตรงกับที่เรียนเพราะเปลี่ยนหนังสือเรียนบ่อย
(เนื่องจากมีหลายสำนักพิมพ์ หนังสือที่นักเรียนใช้เรียนเนื้อหาไม่ตรงกับเพื่อน)
(จำนวน 12 คน)
3. หนังสือเรียนที่พิมพ์เป็นอักษรเบรลล์ มีการบรรยายภาพน้อย
(จำนวน 9 คน)
4. หนังสืออ่านประกอบมีน้อย (จำนวน 7 คน)
5. อักษรเบรลล์พิมพ์ไม่ชัดเจน (จำนวน 3 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดพิมพ์หนังสือเรียนให้มากกว่านี้ (จำนวน 53 คน)
2. ควรมีหนังสืออ่านนอกเวลา หนังสืออ่านประกอบ (จำนวน 15 คน)
3. หนังสือเรียนควรมีรูปภาพ และคำอธิบายภาพประกอบ (จำนวน 12 คน)

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหา

1. ครูมักใช้วิธีสอนซ้ำ ๆ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายต่อการเรียน
(จำนวน 21 คน)
2. ครูไม่ค่อยคำอธิบายกระดานดำ ทำให้เด็กไม่เข้าใจที่ครูสอน
(จำนวน 13 คน)
3. ครูเร่งเรียนหรือเร่งการเรียนร่วมไม่เข้าใจเด็กคาบออก บางกิจกรรม
เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมมาได้ แต่ให้อยู่เฉย ๆ (จำนวน 7 คน)

4. ครูไม่คอยขาดสอนซ่อมเสริม (จำนวน 5 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรปรับปรุงวิธีสอน (จำนวน 15 คน)
2. อยากรู้ให้ครูพูดและถามมากกว่าเขียนกระดานดำ (จำนวน 7 คน)
3. ครูควรสอนซ่อมเสริม (จำนวน 2 คน)

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปัญหา

1. จัดกิจกรรมน้อยเกินไป (จำนวน 12 คน)
2. กิจกรรมบางอย่างนักเรียนคาบอดททานไม่ได้เพราะมองไม่เห็น (จำนวน 8 คน)
3. ครูไม่คอยให้นักเรียนคาบอดร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็น (จำนวน 4 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนคาบอด (จำนวน 11 คน)
2. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคาบอดเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น (จำนวน 8 คน)

ด้านสื่อการเรียนการสอน

ปัญหา

1. สื่อการเรียนการสอนนักเรียนคาบอดมีน้อย (จำนวน 32 คน)
2. สื่อบางอย่างไม่เหมาะกับนักเรียนคาบอด (จำนวน 12 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรผลิตสื่อสำหรับนักเรียนคาบอดให้มากขึ้น (จำนวน 27 คน)

2. สื่อบางอย่างควรปรับปรุงให้เหมาะกับนักเรียนตาออก (จำนวน 8 คน)

ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

ปัญหา

1. เวลาในการสอบน้อยเกินไป (จำนวน 13 คน)
2. นักเรียนสอบผ่านจุดประสงค์แล้วแต่มีการสอนซ่อมเสริม (จำนวน 2 คน)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเวลาในการสอบให้มากขึ้น (จำนวน 10 คน)
2. ควรมีการสอนซ่อมเสริมก่อนที่จะสอบแก้ตัว (จำนวน 2 คน)